

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

Et In octo Partes ... distincta ...

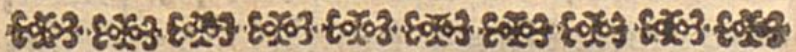
De Peccatis Et Gratia

Vindalium, 1646

Cap. V. De necessitate gratiæ, ad assequendam cognitionem veritatum
naturalium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38789

nibus ad agendum prærequiritis, potest agere vel non agere necesse est ut vnus ex illis possit consentire, etsi alter non consentiat. Respondeo negando minorem quia etsi cum gratia & physice, & moraliter æquali vterque consentiat, aut vterque dissentiat: vterque tamen spectata gratia in actu primo, liber manet ad consentiendum, vel dissentiendum, proindeque etsi vnus consentiat, alter dissentire potest, quod ad libertatem sufficit.

CAPVT V.

De necessitate gratia, ad assequendam cognitionem veritatum naturalium.

CONCLUSIO I.

POtest homo in natura lapsa cum solo concursu Dei generali, cognoscere multas veritates speculatiuas ordinis naturalis, non tamen omnes collectivè sumptas.] Prima pars probatur, quia cum homo in dicto statu polleat sensibus tam internis, quam externis, itemque intellectu

agente, & possibili, nulla ratio est cur non possit propriis viribus, cum solo concursu generali, & sine speciali gratiæ auxilio, multas veritates speculatiuas ordinis naturalis assequi, quales sunt quæ de Deo vt vno tradi solent, de quibus lib. 1. actum est.

Dices, pendet à speciali Dei prouidentia, quod obiecta ita homini occurrant, vt eum in veram cognitionem, non in errorem inducant. Verùm hoc sine fundamento asseritur, loquendo de singulis veritatibus naturalibus, perspicuum enim est supposito dono creationis, & conseruationis, debitam esse homini talem prouidentiam, vt cum solo concursu generali, quam plures veritates naturales acquirere possit.

Secunda pars ostenditur, quia etsi homo habeat sufficientes vires, quantum est ex parte intellectus, ad veritates omnes speculatiuas ordinis naturalis, etiam collectiue assequendas, cum tamen eæ sint innumeræ, & plerumque intellectu difficillimæ, fieri non potest, quod in hoc naturæ statu, variis curis & incommodis circumsepto, eas omnes collectiue sumptas, sine speciali Dei auxilio, sibi compareret.

Dices, homo naturaliter appetit om-
de Pecc. K

nes scientias , ergo potest viribus propriis eas omnes assequi , aliàs appetitus ille sciendi frustra ipsi esset inditus. Respondeo distinguendo consequentiam, potest viribus propriis omnes eas assequi secundum quid , seu quantum est ex se, concedo. Simpliciter & spectatis omnibus circumstantiis, nego. Vnde ad probationem dico, vt talis appetitus non sit frustraneus , satis esse quòd homo possit naturaliter aliam , & aliam subinde cognitionem assequi , quantum huius vitæ ratio patitur.

CONCLUSIO II. Potest homo in natura lapsa, cognoscere multas veritates morales ordinis naturalis, sine speciali gratia , aut directione Dei, non tamen omnes.) Prima pars patet in primis ex Scriptura, siquidem Rom. i. Apostolus ait, Philosophos fuisse inexcusabiles, quia cognouissent Deum, eum tamen non glorificauerunt. Nouerant ergo eum esse glorificandum, aliàs non peccassent eum non glorificando ; quia sicut peccatum quodlibet est voluntarium , ita præsupponit iudicium aliquod de re facienda.

Secundò probatur ratione, quia negari non potest , quin multæ veritates morales sint valde proportionatæ lumini

naturali nostri intellectus, quales sunt, verbi causa, parentes hîc & nunc esse honorandos, eleemosynam huic pauperi in necessitate constituto, esse erogandam. Aliunde verò certum est in earum cognitione non adeò graves semper occurrere difficultates, vt naturali industria superari non possint. Quidni ergo poterit intellectus noster propriis viribus, cum solo concursu ordinario, plurimum eiusmodi veritatum cognitionem assequi?

Dices 1. ex Paulo 2. Cor. 3. Non sumus sufficientes cogitare aliquid ex nobis, sed sufficientia nostra ex Deo est. Verùm hoc loco Apostolus loquitur de cogitationibus, quæ ad veram pietatem & salutem pertinent, vt explicat August. lib. de dono perseuerantiæ cap. 13. & aliàs. Quomodo etiam intelligenda sunt Concilia, & Patres qui simile quid dicunt.

Dices 2. Multi viri pij & sancti sæpe implorant auxilium diuinum, ad veritates morales cognoscendas, ergo agnoscunt se ad hoc eo indigere. Respondeo eos optimo consilio diuinum auxiliũ implorare, tũ quia propter varias circumstantias occurrentes, difficile est sine peculiari directione Dei, rectè sèper iudicare de

rebus agendis in particulari; tum quia veritatum moralium cognitio non potest conducere ad salutem, sine speciali Dei auxilio.

Secunda pars ostenditur, nam cum homo nequeat in natura lapsa, cognoscere omnes veritates speculatiuas, vt dictum est; multò minùs poterit cognoscere omnes practicas; eò quòd intellectus practicus, tum propter passiones appetitus sensitiui, tum propter varias occurrentes circumstantias, difficiliùs veritatem attingit, quàm speculatiuus.

Dices, homo cognoscit naturaliter omnia principia vniuersalia ad mores spectantia, qualia sunt, Quod tibi fieri non vis alteri ne feceris. Parentes sunt honorandi, &c. Ex his autem principiis facile est, vi ipsius luminis naturalis, deducere conclusiones particulares. Respondeo hoc verum esse in plerisque casibus, non raro tamen tot difficultates siue internæ, siue externæ occurrunt, vt necessarium sit speciale aliquod auxilium Dei, ad rectum iudicium ferendum de agendis in particulari.